

ÅLANDSBANKEN

Omställningsplan

Initial plan för klimatomställning med
fokus på sektormålet för bolån

År 2024

Innehåll

FÖRORD	1
1. GRUNDER	2
Initial klimatomställningsplan	2
Strategisk ambition	2
Antagna principer och initiativ	3
Tidslinje	3
2. STRATEGI FÖR IMPLEMENTERING: sektormål för bolån	4
Klimatmål på olika nivåer	4
Klimatutmaningen	4
Sammansättning av våra bolån	4
Produkter och tjänster	5
Stöd till våra bolånekunder	5
Internt stöd till våra medarbetare	6
Implementeringen av Gröna Bolån på Ålandsbanken	8
Identifierade risker	8
Påverkan och partnerskap	8
3. STRATEGI FÖR ENGAGEMANG	9
En bred strategi för ett ökat engagemang	9
Dialog med offentlig sektor	9
Engagemang och dialog med kunder	10
4. MÄTVÄRDEN OCH MÅL	10
Ålandsbankenkoncernens klimatmål	10
Uppföljning och mätning av sektormål för bolån	10
Trendutveckling inom sektormålet för bolån	11
Utmaningar kring datakvalitet	12
Förklaring av uppgången i utsläppsintensitet	12
5. STYRNING	13
Roller och ansvar	13
Kultur och kompetens	13
BILAGA	14
Beskrivning av metodik	14

Förord

Klimatarbetet kräver för alla; -företag, organisationer, myndigheter och andra aktörer- mer än processen att fastställa mål. För att också kunna förverkliga målen behövs ett identifierande arbete, en plan och beskrivning på hur det ska gå till och vad som krävs. Det kan handla om tid, resurser i personal eller ekonomi, eller att göra något inom sin verksamhet på ett annat sätt. Det kan ofta även handla om att söka efter mer kunskap, som i sig är en viktig nyckel till att leda klimatarbetet på rätt spår. För läget är tydligt; det är inte business as usual som leder oss till att nå Parisavtalets målsättning om 1,5 grader temperaturhöjning till år 2030. Varken inom finansbranschen eller samhällen i stort. Förändring, eller omställning krävs; det kan vara olika för olika aktörer, men omställning är det som leder oss i mål. Med den insikten intensifierar även vi vårt klimatarbete genom denna initiala klimatomställningsplan.

Ålandsbankenkoncernen har sedan tidigare identifierat klimatförändringar som ett väsentligt påverkansområde för vår verksamhet. Som bank och investerare är det inte våra egna operationella utsläpp som är den stora påverkansfaktorn - det finns men är förhållandevis marginellt - utan påverkan finns ute i värdekedjan. Därför har vi även inkluderat beräkningen och uppföljningen Scope 3-utsläpp där så är möjligt. Det är inte alltid obligatoriskt, men det är i regel där som finanssektorn har den stora utsläppsmängden. Och därför inkluderar vi denna data, för att bidra till en högre transparens och en ambition att se den stora påverkan, och därav hitta rätt åtgärder som ger så god effekt som möjligt.

Vi är en bank som har ambitionen att växa. Samtidigt har vi lagt målen att minska våra utsläpp av växthusgaser. Att kombinera tillväxt med minskade utsläpp kräver både kunskap och en beredskap att ta medvetna beslut. Vi är dock övertygade om att våra kunder och samarbetspartners vill vara med på vår resa och bidra till en hållbarare värld.

Peter Wiklöf
Verkställande direktör

1. Grunder

Initial klimatomställningsplan

Arbetet med klimatarbetet fortsätter och intensifieras hela tiden. En viktig del av utvecklingsarbetet är även att fastställa vilka aktiviteter och förändringar som krävs, för att de ambitiösa målen ska kunna nås. Det här är vår första version - en initial klimatomställningsplan - som i denna plan utgår ifrån vårt sektormål för bolån på vår kreditgivning; För bolån är målsättningen att minska den finansierade utsläppsintensiteten (gCO₂e/m²) med 26 % jämfört med basår 2021.

Ålandsbankens verksamhet är i ständig förändring och utveckling, och så är även vårt arbete inom hållbarhet. Förändringar inom innehavet vår verksamhet för Treasury föranleder till exempel att nuvarande sektormål behöver ses över och revideras. För vår investeringsverksamhet är Fondbolaget för närvarande i en intensiv fas med att både bredda och fördjupa målsättningsarbetet genom påverkansanalyser. I detta skede prioriteras att dessa så väldigt viktiga utvecklingsprocesser får ges tid och utrymme att ta plats. Vår ambition är att hela tiden att utveckla denna omställningsplan och skapa flera till, vartefter att reviderade sektormål fastslås, och utvecklingsprocesser går i mål.

Strategisk ambition

Med en nära koppling till det åländska samhället, beläget bland tusentals öar mitt i Östersjön, är det naturligt att hållbarhetsarbetet har varit en del av vår värdegrund under lång tid.

Tillsammans med våra kunder har vi skapat produkter och tjänster som både ökar medvetenheten och stöder konkreta hållbarhetsprojekt.

Hållbarhetsfrågorna är en integrerad del av vår verksamhetsstyrning, där styrelse, ledning och varje medarbetare har en viktig roll. För oss på Ålandsbanken är det självklart att integration av hållbarhet finns i alla delar av vår verksamhet, vilket betyder allt från vår interna verksamhet till vårt produkt erbjudande och våra investeringsbeslut. Vi arbetar kontinuerligt med att identifiera och kartlägga den påverkan vår verksamhet har, både positiv och negativ, för att säkerställa den hållbara omställningen. Banken eftersträvar hela tiden att verksamheten ska drivas långsiktigt hållbart såväl finansiellt som socialt och miljömässigt.

Vår väsentlighetsanalys och påverkansanalys visar att klimatpåverkan är ett centralt påverkansområde för Ålandsbankens verksamhet, om inte det främsta. Därför är det av hög prioritet att göra vad vi kan för att kontinuerligt minska vår negativa påverkan på klimatförändringarna. Ålandsbanken har en fastlagen hållbarhetsstrategi, som lägger ett tydligt fokus på klimat som ett väsentligt påverkansområde. Hållbarhetsstrategin är koncernövergripande och leder oss framåt i det dagliga arbetet. Vidare finns det även en fastslagen klimatstrategi som bidrar till att ge ytterligare fokus, stöd och riktning åt klimatarbetet.

Vi har fastslagit vetenskapligt baserade klimatmål för hela koncernen, satta i enlighet med Parisavtalet. Vårt slutliga mål är att nå nettonoll år 2050. Som hjälp och stöd, liksom för inspiration och utveckling, har Ålandsbanken även anslutit till en rad globala ramverk och åtaganden, som bidrar till ytterligare fördjupning av klimatarbetet. Våra åtaganden listas här bredvid. Gällande Science Based Targets initiative är vi för närvarande i valideringsprocessen med de satta målen.

Antagna principer och initiativ

Antagna principer och initiativ hjälper oss att driva arbetet framåt enligt globalt uppställda målsättningar. Nedan hittar du både en lista på antagna principer och initiativ, samt länkar till de olika hemsidorna.

- FN:s principer för ansvarsfulla placeringar (UNPRI) vilket innebär att analys och granskning av företagens sociala och miljömässiga ansvarstaganden (ESG faktorer) beaktas i enlighet med PRI-principerna.
- FN:s sex principer för ansvarsfull bankverksamhet (UNEP FI). Vår hållbarhetsstrategi, och hur arbetet med hållbar utveckling struktureras internt, bygger till stor del på dessa principer.
- Net-Zero Banking Alliance (NZBA) är en del av The Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ) – en global allians som för samman existerande och nya netto-noll initiativ inom finansbranschen. Åtagandet i NZBA stöder oss i klimatarbetet.
- Science Based Targets initiative, vilket innebär att Ålandsbanken förbinder sig att ta fram vetenskapligt baserade mål för att reducera verksamhetens koldioxidutsläpp i enlighet med Parisavtalet där ett uttalat mål är att begränsa klimatförändringarna till 1,5 grader Celsius år 2030.
- Climate Action+ vilket innebär att Ålandsbanken tillsammans med andra investerare påverkar de 100 största bolagen med största utsläpp att ändra sina affärsmodeller för att minska utsläppen.

Tidslinje

År 2021 fastslog vi våra koncernövergripande klimatmål, i enlighet med Parisavtalet. Året efter, år 2022, antog vi vår klimatstrategi, som vi följer upp kvartalsvis genom vår Hållbarhetskommitté. År 2023 identifierade vi cirkulär ekonomi som ett andra väsentligt påverkansområde. Arbetet med utvecklingen av mål inom cirkulär ekonomi kommer även leda till en förstärkning av klimatarbetet.

2. STRATEGI FÖR IMPLEMENTERING: sektormål för bolån

Klimatmål på olika nivåer

Ålandsbanken har flertalet fastställda klimatmål, både på koncernnivå och på avdelningsnivå. Kreditgivningen och vår Treasury-verksamhet har fastslagit sektormål för klimat i enlighet med Parisavtalet. Sektormålen har fastslagits utifrån de verktyg och ramverk som erhålls från UNEP FI och NZBA (Net Zero Banking Alliance).

Denna första initiala klimatomställningsplan utgår ifrån ett sektormål; sektormålet för bolån. Andra sektormål kommer att inkluderas i ett senare skede i vår klimatomställningsplan. Så här lyder sektormålet för bolån för kreditportföljen till år 2030:

För bolån är målsättningen att minska den finansierade utsläppsintensiteten (gCO₂e/m²) med 26 % jämfört med basår 2021.

Klimatutmaningen

Inom EU står byggnader för närvarande för ungefär 40 % av energiförbrukningen, och 36 % procent av växthusgasutsläppen. Av dessa byggnader består en stor del av bostäder. Att arbeta med lägre klimatpåverkan inom bostads- och fastighetssektorn är således relevant för oss som bank då vi har en stor andel bostadslån i vår kreditportfölj, och därmed även ett stort ansvar.

Beroende på ålder och skick på byggnader ser utmaningarna generellt sett olika ut. Äldre bostadsbyggnader har ofta en sämre energiklass, en så kallad lägre energieffektivitet. Där spelar lämpliga renoveringsåtgärder en viktig roll i syfte att öka energieffektiviteten och således minska klimatbelastningen. För nya bostäder är energieffektiviteten oftast bättre. Däremot sker den största klimatbelastningen från byggnader ofta vid uppförandefasen - då nytt material behöver produceras, fraktas och sedan användas. Det är därför viktigt att inte bara se till energieffektiviteten, utan även omfattningen av användning av nytt material när det gäller bostadsbyggnader. För att möta denna utmaning på bästa sätt, har vi även identifierat cirkulär ekonomi som ett andra väsentligt påverkansområde.

Sammansättning av våra bolån

Ålandsbanken är idag verksam inom tre affärsområden; Åland, Finland och Sverige. Beroende på affärsområde skiljer sig bolånen åt.

På Åland, där banken har sitt ursprung, är Ålandsbanken djupt förankrad i det lokala samhället och erbjuder tjänster anpassade efter den specifika marknaden. Våra bolåneerbjudanden är utformade för att möta de lokala behoven och förutsättningarna, med en stark betoning på personlig kundservice och lokalt engagemang.

I Sverige är bolånen fokuserade på större städer som Stockholm, Göteborg och Malmö. Här riktar sig banken främst mot premiumkunder och private banking-segmentet, där vi i första hand erbjuder bolån till kunder med sparande/kapitalförvaltning och andra banktjänster hos Ålandsbanken.

I Finland är bolånen främst fokuserade till städerna Helsingfors, Åbo, Uleåborg och Tammerfors. Precis som i Sverige är inriktningen främst på premium- och private banking segmentet, dvs. kunder som förutom lån också har ett större sparande eller kapitalförvaltning hos banken.

Produkter och tjänster

Aktuella produkter och tjänster

Ålandsbanken erbjuder bolån till privatpersoner med skraddarsydda lösningar för den åländska, finska och svenska marknaden. I Sverige realiserar detta genom ett samarbete med ICA Banken, Ikano Bank, Söderberg & Partners och Sparbanken Syd. Samarbetet tar sin form i det delägda hypoteksbolaget Borgo där Ålandsbanken kan tillhandahålla konkurrenskraftiga bolåneprodukter.

Ålandsbanken ser bostadslån som en långsiktig investering för kunden och strävar efter att erbjuda ett helhetskoncept för våra kunder. Låntagare har möjlighet till rådgivning för att optimera sitt lån utifrån sin ekonomiska situation och boendebehov. För specifika behov kan kunderna dessutom få vägledning kring energieffektiva lösningar för att minska både bostadens driftskostnader och dess klimatpåverkan.

Identifiering av nya produkter och tjänster

Ålandsbanken avser att inkludera gröna bolån i kreditgivningen. Förutom att diversifiera bolåneportföljen ur ett riskperspektiv bidrar detta även till att främja hållbara investeringar och samtidigt förbättra bankens ESG-profil. Vår målbild är att gröna bolån ska erbjudas till låntagare som investerar i energieffektiva fastigheter/nybyggnationer eller som genomför energieffektiviserande renoveringar som minskar fastighetens klimatpåverkan och driftkostnader. Kriterierna för gröna bolån ska baseras på internationella standarder.

Stöd till våra bolånekunder

Aktuellt stöd till våra bolånekunder

Ålandsbanken har en lång historia och erfarenhet av att stötta våra kunder i bolåneprocessen och har en god bild över de olika kundgrupperna inom våra affärsområden.

Ålandsbanken erbjuder idag flera typer av bolån, bland annat lån för aktielägenhet/bostadsrätt, villa och fritidshus. Vi fokuserar på att ge personlig rådgivning genom våra finansieringsspecialister, vilket hjälper kunderna att hitta det mest fördelaktiga låneupplägget baserat på deras ekonomiska situation och framtida mål.

Identifiering av ytterligare stödåtgärder till våra bolånekunder

- Banken har identifierat ett behov av att utveckla gröna bolån för att kunna erbjuda våra kunder ett bredare kreditutbud till nyckelmärkta energieffektiviseringar i kundernas bostäder.
- Banken har som identifierad åtgärd att erbjuda förmånligare lånevillkor för bostäder som uppfyller energieffektivitet eller hållbarhetskrav framöver. Detta kommer att uppmuntra kunderna att investera i energieffektiva fastigheter eller att göra energieffektiviserande renoveringar, vilket leder till minskad energiförbrukning och lägre boendekostnader. En energieffektiv fastighet bedöms också på sikt ha ett högre marknadsvärde än en energiintensiv fastighet i samma område.
- Banken har även som en identifierad åtgärd att tillhandahålla rådgivning och information om hur kunder kan göra sina bostäder mer hållbara och energieffektiva. Detta kan inkludera tips om energibesparande åtgärder som solpaneler, isolering, eller byte av värmesystem till mer miljövänliga alternativ. Genom att i framtiden tex samarbeta med leverantörer av energicertifiering och leverantörer som erbjuder hållbara lösningar (tex gällande hållbara byggmaterial) kan banken hjälpa sina kunder att få tillgång till tjänster och produkter som stöder energieffektiva bostäder.
- En ytterligare identifierad åtgärd är att erbjuda kontinuerlig utbildning och omvärldsövervakning till kundansvariga gällande aktuella stöd och statliga subventioner som bolånekunderna kan dra nytta av för att skapa en mer energieffektiv och hållbar bostad.

Detta kommer skilja sig beroende på region, och är högst aktuellt för att kunna kombinera med bankens egen erbjudna bostadsfinansiering med offentliga stöd för att skapa den bästa förutsättningen jämfört mot kunden. Detta kan i längden hjälpa kunder att finansiera delar av sina hållbarhetsinvesteringar och samtidigt minska deras lånekostnader.

- På sikt bör banken hjälpa våra kunder att förstå och få tillgång till energicertifikat eller andra miljöcertifieringar för deras bostäder. Dessa certifikat spelar en central roll för att kvalificera ett bolån som ett grönt bolån och kan förbättra fastighetens värde och attraktivitet på marknaden. Energicertifikaten är även viktiga som underlag i den externa rapportering som banken har idag.
- En identifierad åtgärd är vidare att utveckla digitala verktyg och rådgivning för att enkelt visa hur energieffektivisering påverkar hushållets ekonomi på lång sikt. Det finns många leverantörer på marknaden som erbjuder sådana verktyg och ett nytt leverantörssamarbete skulle vara ett alternativ till att utveckla egna verktyg inom banken. Genom att hjälpa kunder att se de långsiktiga besparingarna på energikostnader kan banken underlätta beslutsprocessen och långsiktigt förbättra kundernas finansiella situation.

Internt stöd till våra medarbetare

För att implementera gröna bolån effektivt behöver interna processer anpassas och förbättras. Det första steget är att utvärdera fastigheterna genom att samla in energicertifikat för att säkerställa att de uppfyller de kriterier som krävs för gröna bolån i de respektive affärsområdena (Åland, Finland och Sverige). Parallellt är det viktigt att utbilda medarbetare, särskilt kundrådgivarna, så att de får gedigen kunskap om produkten Gröna bolån och kan kommunicera dess fördelar till bolånekunderna. Också affärskalkylen behöver uppdateras för att skapa incitament som gynnar och prioriterar gröna bolån inom verksamheten.

Likaså är en effektiv riskhantering avgörande för att implementera gröna bolån framgångsrikt. Inledningsvis krävs en noggrann klimatriskbedömning för att hantera eventuella klimatrisker effektivt samt minimera risken för greenwashing. Detta innebär att säkerställa att de fastigheter och projekt som finansieras är verifierat hållbara genom insamling av utfärdade energicertifikat från en certifierad utförande i det aktuella affärsområdet. Samtidigt behöver förändrade kundpreferenser och framtida regleringar som kan påverka efterfrågan och lönsamhet analyseras och bedömas.

För att hantera finansiella risker är det viktigt att diversifiera portföljen för att undvika överexponering mot en specifik låneprodukt eller ett specifikt segment. Dessutom bör långsiktigt hållbara kalkyler integreras för att hantera ränte- och kreditrisker och säkerställa ekonomisk stabilitet över tid.

För att säkerställa framgång med gröna bolån är uppföljning och rapportering centrala delar av processen. Måluppföljningen fokuserar på att kvantifiera de minskade koldioxidutsläppen från finansierade bostäder, vilket skapar en tydlig bild av bolånens klimatpåverkan. Rapporteringen sker med transparens i enlighet med ramverk som NZBA, Taxonomin, CSRD och ESRS, där årlig redovisning av gröna bolånens bidrag till bankens nettonollmål utgör en viktig del.

Kommunikation och marknadsföring är väsentlig för att nå ut till både befintliga och potentiella kunder. Grön finansiering bör framhållas som en integrerad del av bankens hållbarhetsstrategi, medan informationsmaterial utvecklas för att utbilda kunder om hur gröna bolån fungerar och vilka kriterier som krävs för att kvalificera sig.

På lång sikt är det viktigt att produkten fortsätter utvecklas i takt med tekniska framsteg, nya regleringar och förändrade marknadstrender. Årliga utvärderingar av omställningsplanen gör det möjligt att genomföra nödvändiga justeringar för att förbättra resultaten och säkerställa att bankens standarder och mål uppnås.

Behov för att komma vidare i utvecklingsprocessen

Det behövs en bred utveckling för att sektormålet för bolån ska kunna uppnås. Detta genom att skapa förutsättningar för affären att erbjuda gröna bolån, införskaffa energicertifikat i samband med varje bolån

etc. Även ESG-analys med betoning på klimatriskerna för bostäder är en nödvändig utveckling för att stärka bankens egen ESG-profil och bidra till att stödja den gröna omställningen.

2024	2025	2025-2030
<ul style="list-style-type: none">• Definition av gröna bolån enligt banken• Analys och identifiering av gröna bolånekrediter som matchar bankens hållbarhetsprofil	<ul style="list-style-type: none">• Fortsatt analys och identifiering• Utformning av incitament• Implementeringsplan• Interna processer• Riskhantering• Lansering mot kund• Kommunikation och marknadsföring	<ul style="list-style-type: none">• Kommunikation och marknadsföring• Långsiktig effekt och anpassning• Försäljning av gröna bolån och effektiv insamling av energicertifikat som incitament

Ålandsbanken arbetar aktivt med att skapa förutsättningar för att kunna erbjuda gröna bolån. I nuläget kartlägger banken kundernas behov och ser över hur dessa nya låneprodukter skulle kunna integreras i verksamheten. Tills dess att gröna bolån är implementerade i verksamheten kommer banken att fortsätta informera kunder och intressenter om sitt arbete för hållbarhet. På så sätt vill banken bygga ett långsiktigt förtroende och visa sitt engagemang för en hållbar framtid.

Definition av gröna bolån

Gröna bolån riktar sig till fastigheter som uppfyller specifika miljökriterier, exempelvis:

- Energiklass A eller B enligt nationella energicertifieringssystem.

Incitamentet mot banken är att kunden tillhandahåller ett giltigt utfärdat energicertifikat för att erbjudas förmånligare lånevillkor. När kunden har tillhandahållit ett giltigt energicertifikat kan en mer förmånlig ränta eller en förbättrad marginal erbjudas till kunder med kvalificerade fastigheter

Banken planerar att skapa ett erbjudande kring gröna bolån, vilket i praktiken innebär ett erbjudande med mer förmånliga villkor för de hushåll som väljer att köpa bostäder med hög energiprestanda (energiklass A på Åland och i Finland, eller A och B i Sverige). Dessa förmånligare villkor inkluderar lägre räntor eller bättre marginaler beroende på affärsområde, vilket gör det ekonomiskt attraktivt för bostadsägare att investera i mer energieffektiva bostäder.

Syftet med denna åtgärd är att stimulera en ökad efterfrågan på bostäder som har en god energieffektivitet. Genom att premiera bostäder med hög energiprestanda kan initiativet bidra till att driva marknaden mot mer energieffektiva boenden. Detta bidrar i sin tur till minskad energiförbrukning och lägre koldioxidutsläpp, vilket är i linje med bankens uppsatta mål.

Trots positiva effekter av gröna bolån finns det flera utmaningar kopplade till implementeringen av dessa krediter. En av de största utmaningarna är att anpassa de interna processerna för att hantera och utvärdera låneansökningar baserade på energiprestanda. Dessutom kan den potentiella målgruppen vara relativt liten, eftersom andelen bostäder med energiklass A fortfarande är begränsade på den åländska och finska marknaden, där banken ger ut merparten av sina bolån.

Banken vill under perioden 2026–2030 också identifiera möjligheterna att erbjuda omställningslån, som stöder energieffektivisering, och som skulle kunna erbjudas för att finansiera gröna renoveringar, såsom installation av solpaneler, fönsterbyte och isolering. Syftet med detta skulle vara att minska energianvändningen och CO2e-påverkan på befintliga bostäder. En utmaning med denna produkt är att det krävs intern utveckling för att integrera produkten i banksystemet.

Ytterligare åtgärder för att minska CO2e-utsläppen relaterat till bostadskrediterna är att utvärdera möjligheterna att införa hållbarhetskriterier i kreditprövningen, där kunder utan energicertifikat eller med låg energieffektivitet inte är prioriterade, och istället satsa på att gynna bostäder och byggnader med energiklass A och B. Detta kan bidra till att styra kapital till fastigheter som uppfyller kriterierna enligt taxonomiförordningen och att bankens bolånestock succesivt refinansieras. En utmaning här är att det kan vara svårt att utesluta stora kundgrupper i syfte att uppnå miljömål, då detta kan skapa ryktesrisker och leda till förlorad lönsamhet för banken. En möjlig lösning skulle kunna vara att kräva att fastighetsägare med sämre energiprestanda upprättar en åtgärdsplan för att förbättra sin energiklass under en given tidsperiod.

Implementeringen av Gröna Bolån på Ålandsbanken

Innan 2026 är bankens mål att kunna erbjuda gröna bolån med lägre räntor för energieffektiva bostäder. Incitamentet på vad som klassas som gröna bostadslån skulle ha sin grund i användningen av energicertifikat och energiklassificeringar, för att erbjuda bättre lånevillkor till energieffektiva fastigheter. Ålandsbanken verkar idag i flera nationella affärsområden, vilket innebär att kriterierna för vad som klassas som ett grönt bostadslån kommer att skilja sig efter nationens generella bedömning på vad ett grönt fastighetslån innefattar.

Gröna bolån riktar sig till fastigheter som uppfyller specifika miljökriterier, exempelvis:

- Energiklass A eller B enligt nationella energicertifieringssystem.
- Bostäder som renoveras eller förbättras och sedan uppnår energiklass A eller B

Incitamentet mot banken är att kunden tillhandahåller ett giltigt utfärdat energicertifikat för att erbjudas förmånligare lånevillkor. Samtliga energicertifikat i alla affärsområden måste vara utförda av en oberoende och certifierad expert verksam inom det givna området.

Genom att premiera bostäder som har högre energieffektivitet eller certifieringar kan banken minska sitt klimatavtryck och öka andelen miljövänliga byggnader i sin bolåneportfölj. Detta innebär i praktiken att bolånekunderna behöver lämna in ett energicertifikat när en kredit ska förnyas eller tecknas.

Identifierade risker

I vår utlåningsverksamhet är riskerna främst förknippade med de geografiska områden och sektorer som våra krediter och säkerheter är spridda över - genom utlåningen till hushåll ser vi framför allt exponering mot ESG-risker som är relaterade till bostäders energieffektivitet och fysiska risker som exempelvis översvämningar. Vi ser också en exponering mot ESG-risker i både vår utlåning inom fastighetssektorn och den finansiella sektorn som indirekt kan påverkas av klimatintensiva innehav.

Påverkan och partnerskap

Ålandsbanken och Doconomy samarbetar för att hjälpa kunder att mäta och minska sitt koldioxidavtryck genom att mäta klimatpåverkan genom kreditkortköp. Ålandsbanken lanserade 2016 Åland Index, som beräknar koldioxidutsläpp från transaktioner utifrån köpets typ. Doconomy har utvecklat indexet till en global plattform som gör det möjligt för fler banker att erbjuda kunder en god inblick i sin klimatpåverkan

direkt, genom att mäta köpens enskilda påverkan. Samarbetet främjar en hållbar konsumtion och bidrar till förståelsen kring den gröna omställningen.

Ålandsbanken samarbetar även med hypoteksbankbolaget Borgo för att erbjuda digitala och konkurrenskraftiga bolån. Borgos plattform förenklar ansökningsprocessen och stärker Ålandsbankens konkurrenskraft på bolånemarknaden genom effektiva och flexibla lösningar tillsammans med aktörer. Detta partnerskap är en del av Ålandsbankens strategi att utöka sitt produktutbud och stärka sin position inom bolånemarknaden, samtidigt som Borgo kan växa som aktör inom bostadsfinansiering i Sverige.

3. STRATEGI FÖR ENGAGEMANG

En bred strategi för ett ökat engagemang

Ålandsbanken arbetar aktivt för att engagera våra bolånekunder i klimatfrågor genom flera initiativ kopplade till kundernas lån och investeringar. Banken har som identifierad åtgärd att kunna erbjuda sina kunder gröna produkter som syftar till att stödja miljövänliga bostadsinvesteringar. Dessa produkter ska främja hållbara val genom att ge bolånekunder tillgång till finansiering som gynnar fastigheter med energibesparande och klimatanpassade lösningar. Denna strategi ska i framtiden underlätta för kunder att välja miljövänliga alternativ när de investerar i sitt boende.

Banken använder även vår unika Åland Index, som beräknar koldioxidutsläpp relaterade till kundernas transaktioner, för att uppmuntra medvetenhet och konkreta åtgärder för klimatet. Genom indexet får kunder möjlighet att visualisera och minska sin klimatpåverkan via Ålandsbankens Baltic Sea Project, som stöder insatser för Östersjöns miljöskydd och finansierar projekt som fokuserar på att minska föroreningar i havet. Denna insats skapar en direkt koppling mellan kundens ekonomi och miljöansvar, vilket kan öka engagemanget för hållbarhet i kundens dagliga ekonomiska beslut.

Därutöver erbjuder Ålandsbanken idag gröna investeringsprodukter, såsom gröna obligationer, som ger kunder möjligheten att investera i projekt med positiv klimatpåverkan, vilket ytterligare engagerar dem i hållbara investeringar och klimatmedvetna finansiella beslut.

Genom dessa initiativ kommer Ålandsbanken att skapa en helhetslösning för klimatengagemang, som omfattar lån, investeringar och dagliga finansiella transaktioner.

Dialog med offentlig sektor

Vår målsättning på Ålandsbanken är att skapa ett engagemang genom gröna bolån, där kunder får förmånligare räntor om de investerar i energieffektiva bostäder eller genomför renoveringar som minskar energiförbrukningen. Dessa lån kan stödas av statliga subventioner som uppmuntrar kunden till att göra klimatinvesteringar i sin befintliga bostad eller i nybygge.

Banken behöver sig framöver hålla sig uppdaterade med de aktuella finansieringsstöd som erbjuds från myndigheter så som stöd för energibesparande åtgärder som isolering och energieffektiva fönster, som kan kombineras med bankens finansiering mot kund. I bankens affärsområden och flera andra EU-länder sker detta ofta genom EU-finansierade projekt, som ger banker och fastighetsägare tillgång till riktlinjer och stöd för renoveringar som minskar energiförbrukning och därmed utsläppen från bostäder. För att kunderna ska kunna få kunskap om dessa finansieringsmöjligheter behövs en kontinuerlig utbildning av bankens personal och en god omvärldsbevakning för att förstå vilka möjligheter som är aktuella för stunden.

Engagemang och dialog med kunder

En hög ambition hos våra kunder

Idag diskuterar affären ofta generella förbättringsförslag tillsammans med bolånekunden direkt i kundmötet. Dessa förbättringsförslag lyfts av rådgivaren och kan innefatta till exempel byte av oljepanna, byte av fönster och liknande. Ålandsbankens kunder är ofta väl medvetna om hur och varför bostaden behöver energi-effektiviseras. Önskemål från kunderna kan vara att lyfta ytterligare krediter för att förbättra energi-effektiviteten genom energiförbättrande åtgärder.

4. MÄTVÄRDEN OCH MÅL

Ålandsbankenkoncernens klimatmål

1. Ålandsbanken ska minska CO₂e* utsläpp med 50% fram till år 2030 jämfört med år 2021
2. Ålandsbanken ska vara klimatneutrala senast år 2035 i linje med Finlands klimatpolitiska beslut.
3. Ålandsbanken ska nå Netto noll utsläpp år 2050

Våra klimatmål är vetenskapligt baserade och framtagna i enlighet med Parisavtalet. Vårt långsiktiga klimatmål betyder att Ålandsbanken senast 2035 ska vara en klimatneutral organisation, vilket är i linje med Finlands klimatpolitiska beslut. Vi ska också redovisa netto noll utsläpp 2050. Vårt mål om klimatneutralitet stöder också landskapet Ålands mål om att vara klimatneutralt senast 2035 samt Sveriges mål att vara klimatneutralt 2045. Genom åtagandet inom NZBA, har Ålandsbanken fastställt flertalet sektormål inom klimat, varav det i denna rapport aktuella sektormålet för bolån är ett av dem. Vi är även för närvarande i slutskedet av validering av klimatmål för Science Based Targets initiative.

I syfte att stöda och stärka förverkligandet av klimatmålen, har Ålandsbanken sedan år 2022 även en fastställd klimatstrategi. Respektive avdelning följer upp målsättningarna kvartalsvis genom att göra en genomlysning av nuläget i förhållande till målen år 2030. Klimatstrategin uppdateras årligen eller vid behov, för att sträva efter att målsättningarna och prioriteringarna är aktuella.

Klimatmål för kreditportföljen till 2030:

För bolån är målsättningen att minska den finansierade utsläppsintensiteten (gCO₂e/m²) med 26 % jämfört med basår 2021.

Uppföljning och mätning av sektormål för bolån

Kvartalsvis uppföljning

Sektormålet för bolån följs upp kvartalsvis. Från och med februari 2024 är det obligatoriskt för affären att uppmärksamma om nya kunder innehar ett energicertifikat i samband med nya krediter, varpå det registreras i bankens system som en utvecklad uppföljning av insamlingen av tillgängliga energicertifikat. Energi-certifikat ska inhämtas i de fall där det skett en överlåtelse och det enligt lag ska upprättas ett energicertifikat.

Insamling av energideklarationer

De energideklarationer som samlas in avseende de fastigheter som ligger som säkerhet för bolånen, är en kritisk beståndsdel i arbetet med att anpassa Ålandsbankens verksamhet till kriterierna i EU-taxonomin för hållbara tillgångar. För att en fastighet ska leva upp till kravet på att väsentligt bidra till mål 1 Begränsa

klimatförändringar, krävs ett energicertifikat A. Det här är det första steget i kontrollen för om en tillgång kan klassificeras som taxonomiförenlig.

Utöver det ska det även göras en bedömning av huruvida verksamheten inte orsakar någon betydande skada på övriga miljömål samt säkerställa att verksamheten överensstämmer med minimumskyddsåtgärder, men först av allt måste en energideklaration för fastigheten samlas in. Den här kontrollen gentemot EU-taxonomin är en viktig grund för att i framtiden kunna skapa gröna krediter, eftersom en förenlighet med EU-taxonomin samtliga granskningskriterier är en förutsättning för att en tillgång ska få klassificeras som ”grön”.

Energideklarationerna används även vid Ålandsbankens beräkningar av utsläpp av koldioxidekvivalenter avseende bolånen. Då de saknas måste en estimering göras, vilket gör att tillgången till en faktisk energideklaration för en fastighet ger en bättre kvalitet på beräkningen.

Metod för beräkning av koldioxidutsläpp

Koldioxidutsläppen för kreditstocken estimeras utgående från respektive sektor. Koldioxidutsläppen för bolån beräknas utgående från säkerhetsobjektets storlek och dess estimerade energiförbrukning. För klimatberäkningarna beaktas endast lyft lånebelopp i balansräkningen i enlighet med Partnership for Carbon Accounting Financials standard.

Partnership for Carbon Accounting Financials standard för utsläppsberäkningar innehåller en betygsskala för att redovisa kvaliteten på de beräknade utsläppen. Poängsättningen utgörs av en fallande skala från 1–5 där 1 utgör beräkningar som baserar sig på verkliga data på energiförbrukning i byggnader eller rapporterade utsläpp för företagskunder. De lägre nivåerna utgörs av nivåer av olika kvalitet för att estimerade saknade data. En lägre siffra innebär att uppgifterna är mer rättvisande och tillförlitliga.

Metoden som används idag för att beräkna utsläppen för bolånen är följande:

säkerhetsobjekt m² x faktor för MWh/m² x faktor för CO₂/MWh x LTV

För beräkningarna väljs det primära säkerhetsobjektet ut på basen av vilken säkerhet som utnyttjas i kapitaltäckningen. För närvarande pågår ett revideringsarbete för att effektivisera och förändra metoden för beräkningen, vilken förväntas tas i bruk av banken under år 2025.

Trendutveckling inom sektormålet för bolån

Per Q3 2024 har de totala utsläppen för privatpersoner minskat med 40,5% jämfört med basåret 2021. Det betyder att utsläppen har minskat i större takt än kreditvolymerna som har minskat med 29,5% jämfört med basår. Minskning i utsläpp för Privatpersoner Bostad (bolån) är i Q3 2024 13,2% och ökning i intensiteten är 26,5%. De migrerade krediterna är inkluderade i basåret 2021.

Även om minskade CO₂-utsläpp eftersträvas innebär nuvarande metod att mäta lånestockens utsläpp att minskningar endast sker till följd av att kreditvolymen minskar vilket inte nödvändigtvis är önskvärt. Det finns därmed ett behov av att få in verkligt utsläppsdata eller mer precisa estimat speciellt för företagsutlåningen för att kunna följa en verklig minskning i CO₂-utsläpp.

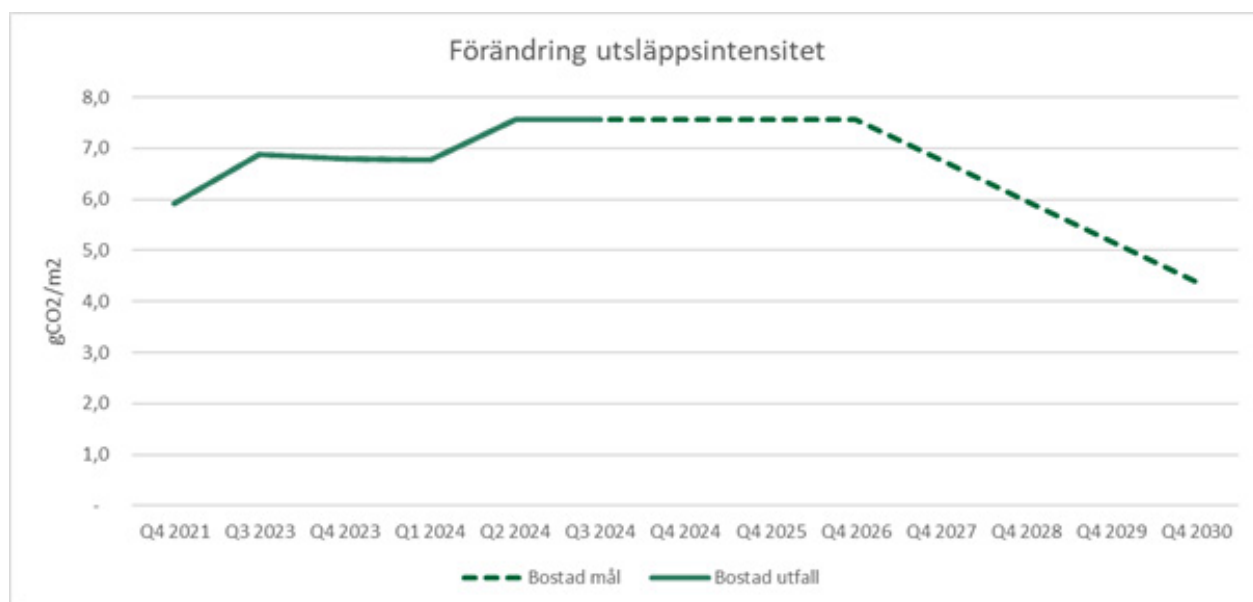
Tabellen nedan redovisar lyft belopp (MEUR) för bolån, samt omfattning av lånestock, estimerade utsläpp

/tCO₂), utsläppsintensitet, procentuell andel av utsläpp för år Q3 2024 i jämförelse med basår 2021 som inkluderar de migrerade krediterna.

Klimatrisk i kreditportföljen	Utfall Q3 2024					Basår 2021			Datakvalitet
Sektor (mEUR)	Lyft belopp (mEUR)	Lånestock %	Estimerad e utsläpp (tCO ₂)	Intensitet (gCO ₂ /EUR)	% Utsläpp	% Δ Lyft belopp	% Δ Utsläpp	% Δ Intensitet	PCAF-betyg
Privatperson total	2 480,5	70,9 %	57 072,7	23,0	28,8 %	-29,5 %	-40,5 %	-15,7 %	
Bostad	1 878,2	53,7 %	14 045,3	7,5	7,1 %	-31,4 %	-13,2 %	26,5 %	3-4
Placeringskrediter	305,8	8,7 %	30 492,0	99,7	15,4 %	-30,5 %	-53,4 %	-32,9 %	
Ovrigt	296,6	8,5 %	12 535,4	42,3	6,3 %	-12,9 %	-12,9 %	0,0 %	
Företag och näringsverksamhet total	1 016,0	29,1 %	141 072,4	138,8	71,2 %	-13,0 %	-34,2 %	-24,3 %	
Totalt	3 496,6	100,0 %	198 145,1	56,7	100,0 %	-25,4 %	-36,1 %	-14,4 %	

Utmaningar kring datakvalitet

För bolånen finns behov av bättre datakvalitet. Beräkningar utgående från energicertifikat motsvarar nivå 3 i PCAF:s kvalitetskala medan resterande del av bolånestocken ligger på nivå 4. Bristande datakvalitet för beräknade CO₂-utsläpp innebär en risk för att felaktiga slutsatser dras och att beslut kring strategi fattas på lösa grunder. Banken har även satt offentliga mål på att minska CO₂-utsläppen från kreditstocken vilka är svåra att redogöra för ifall mätmetoderna inte är av god kvalitet. För bättre tillgång till data är det därför av vikt att tillräckliga resurser ges för att samla in den data som banken behöver.

Grafen ovan visar förändring i utsläppsintensitet baserat på intensitet bolån gCO₂/m² som inkluderar de migrerade krediterna. Grafen visar även mål fram till Q4 2030.

Förklaring av uppgången i utsläppsintensitet

Under 2022 överfördes en betydande del av de svenska bostadslånen till hypoteksbolaget Borgo, som specialiserar sig på bostadskrediter. För banken innebar detta att den totala kreditvolymen minskade eftersom många långfristiga bostadslån försvann från vår hushållsportfölj. Samtidigt förändrades bankens strukturella sammansättning av bostadslånen, där nyckeltal kopplade till hållbarhet och effektivitet försämrades, vilket kan förklaras av att de svenska bostäderna har ett lägre estimerat utsläpp än de finska. Minskningen av kreditvolymen resulterade paradoxalt nog i en ökad intensitet på grund av denna migrering.

5. STYRNING

Roller och ansvar

Hållbarhetsfrågorna och klimatarbetet är en integrerad del av Ålandsbankens verksamhetsstyrning, där styrelse, ledning och medarbetare alla har sina tydliga roller. Många roller har ett utökat ansvar för hållbarhetsfrågor. Utvecklingen, ledningen och styrningen av bankens hållbarhetsarbete grundar sig på vår väsentlighetsanalys, intressenternas prioriteringar, externa regleringar och vår egen ambition att vara en del av utvecklingen av ett hållbart samhälle, med sikte mot att bidra till förverkligandet till Parisavtalet.

- Styrelsen har det yttersta ansvaret för styrningen av hållbarhetsarbetet och är aktivt engagerad i hållbarhetsfrågor. Styrelsen fastslår koncernens hållbarhetsstrategi och klimatstrategi.
- Vd/koncernchef ansvarar tillsammans med koncernledningen för att förverkliga de beslut som styrelsen har fattat om den strategiska inriktningen, inklusive hållbarhet.
- Ålandsbankens ledningsgrupp driver det övergripande hållbarhetsarbetet och fungerar som ett forum för diskussioner och beslut. Utifrån den årliga väsentlighetsanalysen och hållbarhetsstrategin skapas en hållbarhetsplan för varje hållbarhetsområde.
- Hållbarhetskommittén driver det övergripande hållbarhetsarbetet och skapar förutsättningar och struktur för utveckling, implementering och progress inom ramen för hållbarhet. Det görs genom att: driva övergripande utveckling, stöda fortsatt integrering av hållbarhetsarbetet och fatta beslut eller tar fram underlag för beslut.
- ESG-kommittén sköter omvärldsbevakningen, initierar och driver utvecklingen inom ansvarsfulla investeringar samt säkerställer att Ålandsbankens investeringsverksamhet följer vår strategi och våra riktlinjer för hållbara investeringar.
- Kreditchefen ansvarar för att bankens kreditgivning följer de uppsatta hållbarhetsmålen och regelverken.
- Regelverksgruppen sammanställer all omvärldsbevakning och upprätthåller också en förteckning över de regelverk som ska implementeras.
- Group finance ansvarar för koncernens hållbarhetsredovisning.
- Den interna miljögruppen består av medarbetare, vilka representerar hela organisationen, som vill engagera sig i frågor kring miljö och klimat och har i uppdrag att driva miljö- & klimatomfattiga utvecklingsfrågor kopplat till bankens hållbarhetsstrategi för att identifiera åtgärder med störst inverkan.
- Alla ledare och medarbetare ansvarar, utifrån sina specifika roller för att Ålandsbanken utvecklas på ett hållbart sätt. Engagemang och ansvarsfullhet driver arbetet.

Kultur och kompetens

Genom att vi har definierat vårt klimatmål på koncernnivå, har också klimatmedvetenheten ökat internt. Det finns ett generellt engagemang för att bidra till att uppnå våra klimatmål och ett intresse för att förstå hur man kan göra det. För att utveckla vårt klimatarbete och nå Ålandsbankens mål vet vi att det är avgörande att våra medarbetare löpande tar del av kompetensutveckling i hållbarhetsfrågor.

För att förbli konkurrenskraftiga på marknaden är rätt kompetens och kompetensutveckling även en strategisk fråga och en långsiktig investering för koncernen. Vi har en stark tro på att våra medarbetares ständiga utveckling är avgörande för vår framgång och konkurrenskraft. Med utgångspunkt i konkurrenskraft och utveckling har koncernen identifierat ett behov av ytterligare satsningar inom lärande. Vi mäter antalet genomförda utbildningar och timmar som medarbetarna har deltagit i interna och externa kompetenshögjande utbildningar.

En identifierad åtgärd för att förstärka vår kompetensutveckling relaterat till klimatpåverkan och bolån är att erbjuda kontinuerlig utbildning och omvärldsövervakning till kundansvariga gällande aktuella stöd och statliga subventioner som bolånekunderna kan dra nytta av för att skapa en mer energieffektiv och hållbar bostad. Detta kommer skilja sig beroende på region, och är högst aktuellt för att kunna kombinera med bankens egna erbjudna bostadsfinansiering jämt mot gäldenären. Detta kan i längden hjälpa kunder att finansiera delar av sina hållbarhetsinvesteringar och samtidigt minska deras lånekostnader.

Bilaga

Beskrivning av metodik

Beräkningarna för bolån utgår från de bolånekrediter där åtminstone ett bostadsobjekt har ställts som säkerhet. I de fall flera bostadssäkerheter finns kopplade till en kredit estimeras den primära bostaden utgående från säkerhetsfördelningen i kapitaltäckningen, detta objekt väljs ut för beräkningarna. De krediter där ingen eller enbart andra typer av säkerheter har ställts exkluderas från beräkningarna. De beräknade utsläppen baseras på ett estimat av bostadens energiförbrukning vilken räknas som kvadratmeterstorlek på bostaden gånger estimerad energiförbrukning utgående från bostadens energicertifikat till den utsträckning data är tillgänglig. Där information om kvadratmeterstorlek eller energicertifikat saknas används medelkvadratmeter för den del av portföljen där data är känd respektive ett medelvärde för energiförbrukning för samtliga energiklassificeringar. Där information om kvadratmeterstorlek eller energicertifikat saknas används en medelarea för den del av portföljen där data finns tillgänglig, respektive ett genomsnitt för energiförbrukning för samtliga energiklassificeringar.

Ålandsbanken uppskattar att 12% av bolånestockens utsläppsberäkningar motsvarar ett PCAF-datakvalitetsbetyg på nivå 3 medan övriga 88% motsvarar nivå 4. För att beräkna utsläppen för den estimerade energiförbrukningen i bostäderna appliceras en genomsnittlig utsläppsfaktor på energiförbrukningen. Utsläppsfaktorn beräknas skilt för Finland respektive Sverige samt för småhus samt flerbostadshus. Den genomsnittliga utsläppsfaktorn är en vägd medelfaktor för utsläppsfaktorer för olika uppvärmningsmetoder viktade med respektive uppvärmningsperiods andel av uppvärmningsmetoder för respektive bostadstyp och land. Statistik på uppvärmningsmetoder för småhus och flervåningshus kommer från Statistikcentralen i Finland samt Energimyndigheten i Sverige. De utsläppsfaktorer som används hämtas från Association of Issuing Bodies, Motiva Oy och Energiföretagen Sverige. För att beräkna Ålandsbankens finansierade utsläpp appliceras LTV på de totala estimerade utsläppen. Till följd av förbättringar i beräkningsmetoden används kreditens faktiska LTV i första hand och där LTV saknas används volymvägt medel-LTV för bolånestocken som estimat. Utsläppen för bolån minskar år 2023 jämfört med 2022 med 1 000 t CO₂, till stor del driven av migrationen av svenska bolånekrediter till Borgo Ab.

ÄLANDSBANKEN